

KINH ĐẠI PHƯƠNG QUẢNG PHẬT HOA NGHIÊM

QUYỂN 35

Phẩm 32: BẢO VƯƠNG NHƯ LAI TÁNH KHỞI (Phần 3)

Lại nữa, này Phật tử! Đại Bồ-tát thấy biết có mười loại vô lượng âm thanh Như Lai.

Những gì là mười?

1. Thấy biết hư không vô lượng, không chỗ nào không biết.
2. Thấy biết pháp giới vô lượng thông suốt khắp tất cả.
3. Thấy biết chúng sinh giới vô lượng khiến cho tất cả chúng sinh đều vui mừng.
4. Thấy biết vô lượng hành nghiệp rộng nói tất cả quả báo.
5. Thấy biết vô lượng phiền não, đạt đến rốt ráo tịch diệt.
6. Thấy biết vô lượng chủng loại âm thanh, tùy theo căn cơ mà giáo hóa nên ai cũng nghe.
7. Thấy biết vô lượng dục lạc, đều phân biệt nói các giải thoát.
8. Thấy biết vô lượng ba đời không ranh giới.
9. Thấy biết vô lượng trí tuệ, thâm nhập vào tất cả các pháp.
10. Thấy biết vô lượng cảnh giới Phật không thoái, thuận theo pháp giới như như.

Này Phật tử! Đại Bồ-tát thấy biết âm thanh của Đức Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác có mười thứ a-tăng-kỳ vô lượng như vậy.

Bấy giờ, Bồ-tát Phổ Hiền muốn một lần nữa làm sáng tỏ nghĩa này, nói kệ khen rằng:

*Khi thế giới muốn hoại
Thì ở trong hư không
Lực phước báo chúng sinh
Tự nhiên phát bốn tiếng
Ở trong Tứ thiên đóa
Tịnh lạc, lia các khổ
Chúng sinh nghe lời đó
Chán lìa thân Dục giới.
Đấng Thập Lực cũng vậy
Tự nhiên phát bốn tiếng
Vang khắp cả pháp giới
Không chỗ nào chẳng nghe.
Sức nhân duyên chúng sinh
Phật ứng bốn thứ tiếng
Người nghe được tiếng ấy
Qua khỏi biển sinh tử.
Ví như từ hang núi*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Sinh ra tiếng vang vọng
Tất cả tiếng từ ngoài
Tiếng vang tùy mỗi chỗ.
Đủ thứ nhân duyên khởi
Người nghe cũng chẳng đồng,
Tiếng vang chẳng có nghĩ:
“Ta phát đủ thứ âm”.
Tiếng Như Lai cũng vậy
Sinh vô lượng âm thanh
Ứng theo người được dạy
Không ai chẳng được nghe.
Đều khiến hoan hỷ hết
Điều phục các chúng sinh
Âm thanh cũng không nghĩ:
“Ta phát đủ loại âm”.
Ví như diệu âm trời
Ở trong cõi hư không
Tự nhiên mà diễn xuất
Giác ngộ cho chư Thiên.
Các Thiên tử nghe được
Diệu âm thanh chánh pháp
Tu tập chẳng phóng dật
Chán lìa nơi năm dục.
Đấng Thập Lực cũng vậy,
Sinh ra diệu âm thanh
Âm mây pháp đầy khắp
Trong tất cả thế giới
Khiến chúng sinh giác ngộ
Âm đó không sinh diệt
Nếu có người nghe được
Đều chứng đắc Bồ-đề.
Như vua trời Tự tại
Bảo nữ tên Thiện Khẩu
Ở trong một âm thanh
Sinh ra trăm ngàn tiếng.
Lại trong những âm ấy
Phát ra trăm ngàn tiếng
Chư Thiên nếu nghe xong
Tất cả đều vui sướng.
Đấng Thập Lực cũng đồng
Trong một âm thanh ấy
Ứng đồng lúc tuyên dương
Biết bao tiếng sinh chúng
Chúng sinh nghe tiếng xong
Trừ diệt các phiền não,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Âm thanh chẳng nghĩ rằng:
"Ta đã có chỗ diệt".
Ví như Đại Phạm vương
Phát Phạm âm thanh tịnh,
Tất cả chúng Phạm thiên
Không ai mà chẳng nghe.
Mỗi một âm thanh Phạm
Khiến chúng Phạm hoan hỷ
Đầy khắp chúng Phạm thiên
Âm thanh chẳng ra ngoài
Công đức Đại Phạm vương
Ngồi yên tòa Như Lai
Diễn xuất một diệu âm
Tràn đầy các pháp giới.
Tùy theo người được dạy
Tất cả đều được nghe,
Tiếng chẳng phát ngoài chúng
Vì người không lòng tin.
Ví như tánh của nước
Tất cả cùng một vị
Là vẫn đục, sạch trong
Đầy đủ tám công đức.
Tùy chỗ đất chẳng đồng
Đồ đựng đều khác biệt,
Tùy theo nhân duyên đó
Vị nước có sai biệt.
Này Phật tử nên biết,
Âm thanh Nhất thiết trí
Âm vi diệu Như Lai
Đều cùng vị giải thoát
Nghiệp chúng sinh đã tạo
Vô số sự sai biệt
Thiện Thệ tùy ứng hóa
Mỗi một nghe chẳng đồng.
Ví như A-nậu-đạt
Tự tại đại Long vương
Nổi mây che cõi thế
Mưa khắp đất thấm nhuần
Nuôi lớn các rừng rậm,
Các loài cây cỏ, lúa...
Chỗ tuôn nước mưa đó
Chẳng tuôn từ thân tâm.
Như Lai cũng như vậy
Trước nổi mây đại pháp
Che khắp các pháp giới

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Mưa pháp Cam lồ lớn
Khiến chúng thêm căn lành
Trừ sạch các phiền não
Mà pháp Cam lồ ấy
Chẳng tuôn từ thân tâm.
Ví như vua rồng lớn
Tên là Ma-na-tư,
Bảy ngày khởi mây lớn
Ngưng tụ mưa chẳng tuôn,
Khiến khắp tất cả chúng
Làm hoàn tất các việc
Rồi mưa bay lất phất
Sau đó tuôn mưa xuống.
Thập Lực nổi mây pháp
Khắp trùm các pháp giới
Mưa pháp cam lồ lớn
Lợi ích các quần sinh.
Tùy người được giáo hóa
Vì họ nói pháp sâu
Người nghe chẳng lo sợ
Thành Bồ-đề rốt ráo.
Ví như vua rồng lớn
Tên là Ma-na-tư,
Bảy ngày khởi mây lớn
Ngưng tụ mưa chẳng tuôn,
Khiến khắp tất cả chúng
Làm các việc hoàn tất
Rồi mưa bay lất phất
Sau đó tuôn mưa xuống.
Thập Lực nổi mây pháp
Khắp trùm các thế giới
Mưa pháp cam lồ lớn
Lợi ích các quần sinh,
Tùy người được giáo hóa
Vì chúng nói pháp sâu
Người nghe chẳng lo sợ
Thành Bồ-đề rốt ráo.
Ví như vua rồng lớn
Tên là Đại Trang Nghiêm
Trước bày mây dày kín
Sau đó tuôn mưa lớn,
Mười, hai mươi ngày hơn
Cho đến trăm ngàn bữa,
Nước mưa cùng một vị

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Do chúng sinh nên khác.
Rốt ráo đến Thế Tôn
Đấng Bỉ Ngạn đại biện
Hoặc nói mười pháp môn
Cho đến trăm ngàn pháp,
Hoặc tám muôn bốn ngàn
Cho đến vô lượng hạnh
Như Lai chẳng nghĩ rằng:
“Ta phân biệt pháp giới”.
Ví như Hải long vương
Tên gọi Ta-già-la
Trước kéo mây dày kín
Che trùm bốn thiên hạ,
Mưa khắp tất cả chỗ
Mỗi nơi mưa khác nhau,
Tâm Long vương bình đẳng
Cũng không có yêu ghét.
Tối Thắng cũng như vậy
Vua rồng Vô thượng pháp
Nổi lên mây đại Bi
Che khắp cho tất cả,
Vĩ đạo tràng Bồ-tát
Mưa đại pháp cam lồ
Tùy chỗ luôn ứng hóa
Tâm Như Lai bình đẳng.*

Này Phật tử! Sao gọi là Đại Bồ-tát thấy biết tâm của Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác. Đại Bồ-tát này biết tâm ý thức chẳng phải là Như Lai, nhưng biết trí tuệ vô lượng Như Lai, tâm cũng vô lượng.

Này Phật tử! Ví như hư không đều là chỗ nương cho tất cả vạn vật mà hư không đó không chỗ nương tựa. Cũng như vậy trí tuệ Như Lai đều là trí tuệ của tất cả thế gian, lia khỏi chỗ y cứ của trí thế gian mà trí Như Lai không chỗ y cứ.

Này Phật tử! Đó là thắng hạnh đầu tiên của Đại Bồ-tát thấy biết tâm của Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Lại nữa, này Phật tử! ví như pháp giới thanh tịnh đều là chỗ y cứ của tất cả Thanh văn, Duyên giác, Bồ-tát giải thoát mà pháp giới thanh tịnh không tăng không giảm. Cũng như vậy trí tuệ Như Lai là chỗ y chỉ của trí tất cả thế gian, xuất thế gian và tất cả mọi trí toán số, nghề nghiệp thiện xảo... mà trí Như Lai không tăng không giảm.

Này Phật tử! Đó là thắng hạnh thứ hai của Đại Bồ-tát thấy biết tâm của Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Lại nữa, này Phật tử! Ví như nước bốn biển lớn đều có thể thấm nhuần tám mươi ức đảo nhỏ của bốn thiên hạ. Nếu có chúng sinh ở những chỗ đó, phương tiện cầu nước, nơi nào cũng có được nước mà biển lớn đó chẳng nghĩ rằng: “Ta có thể cung cấp nước cho các chúng sinh.”

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Cũng như vậy biển lớn trí tuệ của Như Lai có thể thấm nhuần hết tâm của tất cả chúng sinh. Tất cả chúng sinh đó đều ở trong pháp môn, tu tập căn lành, đều được trí tuệ sáng suốt mà Như Lai chẳng nghĩ rằng: “Ta có thể cho hết chúng sinh trí tuệ.”

Này Phật tử! Đó là thắng hạnh thứ ba của Đại Bồ-tát thấy biết tâm của Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Lại nữa, này Phật tử! Ví như biển lớn có bốn thứ châu báu, bốn thứ châu báu này đều sinh ra tất cả mọi báu trong biển. Nếu không có bốn báu này thì tất cả mọi báu trong biển đều diệt mất. Những gì là bốn?

1. Chủng bảo tích tụ.
 2. Vô tận bảo tạng.
 3. Viễn ly xí nhiên.
 4. Nhất thiết trang nghiêm tụ.
- Đó là bốn thứ báu.

Này Phật tử! Bốn thứ báu này, tất cả A-tu-la, Ca-lâu-la, các rồng thần... đều chẳng được thấy. Vì sao? Vì vua rồng Ta-già-la đã bí mật đặt sâu trong bảo tàng bốn thứ báu xinh đẹp vuông vức này.

Biển Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác cũng có bốn thứ bảo châu đại Trí sinh ra trí của tất cả Thanh văn, Duyên giác, Hữu học, Vô học và đại bảo trí tuệ của các Bồ-tát. Những gì là bốn?

1. Trí báu Vô nhiễm phương tiện thanh tịnh thiện xảo.
2. Trí báu Phân biệt diễn thuyết hữu vi, vô vi thanh tịnh.
3. Trí báu Thanh tịnh phân biệt diễn nói tất cả các pháp mà chẳng hoại pháp giới.
4. Trí báu Thanh tịnh ứng hóa chúng sinh chưa từng gián đoạn.

Đó là bốn thứ trí báu thanh tịnh của biển lớn Như Lai.

Này Phật tử! Bốn trí báu thanh tịnh của Như Lai này tất cả chúng sinh không thể thấy được. Vì sao? Vì bốn thứ đại bảo trí tuệ này được đặt yên ở trong bảo tạng pháp vi mật của Như Lai. Ánh sáng tuệ của Bồ-tát đoạn nghiêm đặc thù.

Này Phật tử! Đó là thắng hạnh thứ tư của Đại Bồ-tát thấy biết tâm Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Lại nữa, này Phật tử! Ví như biển lớn có bốn thứ quang minh đại bảo sáng rực. Bốn thứ báu này có thể làm khô kiệt hết nước của biển lớn vô cực. Những gì là bốn?

1. Nhật tạng quang minh đại bảo.
2. Ly nhuận quang minh đại bảo.
3. Hỏa châu quang minh đại bảo.
4. Cứu cánh vô dư quang minh đại bảo.

Nếu trong biển lớn không có bốn báu này thì từ Kim cang vi sơn cho đến trời Phi tưởng phi phi tưởng xứ trong bốn thiên hạ đều chìm ngập.

Này Phật tử! Nhật tạng quang minh đại bảo này có thể biến nước biển thành cao. Ly nhuận quang minh đại bảo có thể biến cao nước biển thành ra vắng. Hỏa châu quang minh đại bảo có thể đốt cháy vắng nước biển. Cứu cánh vô dư quang minh đại bảo đốt hết vắng nước biển không còn. Biển Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác cũng có bốn thứ đại bảo ma-ni sáng soi các Bồ-tát tu tập đầy đủ tất cả các hạnh... cho đến thành tựu trí tuệ Phật bình đẳng. Những gì là bốn?

1. Trí quang đại bảo dứt hẳn tất cả làn sóng bất thiện.
2. Trí quang đại bảo diệt tất cả pháp ái.

3. Trí quang đại bảo đại tuệ.

4. Trí quang đại bảo vô lượng bình đẳng với Như Lai.

Này Phật tử! Đại Bồ-tát đó khi tu tập Bồ-đề, khởi lên vô lượng làn sóng sinh tử bất thiện mà tất cả những Trời, Rồng, A-tu-la... đều không thể dừng. Đức Như Lai dùng trí quang đại bảo dứt tất cả những làn sóng chẳng lành, soi sáng làn sóng chẳng lành của Bồ-tát, khiến cho nó dứt hẳn, kiên cố an trụ ở Tam-muội vô thượng. Như Lai dùng trí quang đại bảo diệt tất cả thuận pháp ái để diệt tất cả Tam-muội khó xa, bỏ chấp trước. Như Lai dùng trí quang đại bảo đại tuệ để diệt tất cả vô minh, thông đạt định tuệ. Như Lai dùng trí quang đại bảo vô lượng bình đẳng với Như Lai, dùng chút ít phương tiện để sinh ra trí tuệ địa Như Lai.

Này Phật tử! Nếu không có bốn thứ trí quang đại bảo Như Lai thì thậm chí chỉ một vị Bồ-tát được một Như Lai địa thôi cũng không có điều đó.

Này Phật tử! Đó là thắng hạnh thứ năm của Đại Bồ-tát thấy biết tâm Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Lại nữa, này Phật tử! Ví như tất cả tam thiên đại thiên thế giới từ thủy luân lên tới cõi trời Phi tưởng phi phi tưởng đều nung vào hư không mà trụ, nghĩa là chỗ của chúng sinh cõi Vô sắc, chỗ chúng sinh cõi Sắc, chỗ chúng sinh cõi Dục, chỗ của ba cõi này đều nung vào hư không mà hư không ấy không hề bị dồn ép. Trí tuệ Như Lai cũng như vậy, tất cả Thanh văn, Duyên giác, Bồ-tát biết được trí tuệ pháp hữu vi, trí tuệ pháp vô vi, tất cả trí tuệ như vậy... là đều nung vào trí tuệ Như Lai mà khởi lên, đều nung vào trí tuệ Như Lai mà trụ nhưng trí tuệ Như Lai không có dồn ép. Vì sao? Vì trí tuệ của Như Lai không đâu chẳng đến.

Này Phật tử! Đó là thắng hạnh thứ sáu của Đại Bồ-tát thấy biết Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Lại nữa, này Phật tử! Ví như đỉnh núi Tuyết có cây vua thuốc tên là Phi tùng căn sinh phi bất tùng sinh. Cây thuốc đó từ thủy luân dưới nền đất kim cang mọc lên, xa đến sáu trăm tám mươi vạn do-tuần.

Này Phật tử! Cây vua thuốc này, nếu khi mọc rễ thì cây của cõi Diêm-phù-đề đều rễ mọc ra. Nếu khi nó mọc lên thân thì cây của cõi Diêm-phù-đề mọc thân. Nếu khi nó mọc nhánh, lá ra hoa, quả thì cây của cõi Diêm-phù-đề đều mọc cành, lá ra hoa quả. Rễ của cây vua thuốc này có thể sinh ra thân, thân có thể sinh ra rễ, nên nó được gọi là “Không từ rễ sinh cũng không phải không từ rễ”.

Này Phật tử! Cây vua thuốc này đều sinh trưởng được ở tất cả chỗ, chỉ trừ hai chỗ là hầm sâu địa ngục và trong thủy luân. Cũng vậy, cây vua thuốc lớn trí tuệ Như Lai. Nó từ trong chủng tánh của tất cả Như Lai sinh ra. Ở đời quá khứ, Như Lai tu tập vô lượng, vô biên công đức đại Từ bi..., kiên cố chính trụ chẳng thể lay động, vô lượng căn lành trí tuệ ba đời đều che khắp hết tất cả thế gian, diệt trừ mọi khổ nạn của tất cả đường ác. Thân là phương tiện xảo diệu, cành là tịnh pháp giới, lá là thiền Tam-muội giải thoát, hoa là bầy giác ý, quả là giải thoát vô thượng... Đà-la-ni trông coi từ đầu không tăng giảm.

Này Phật tử! Cây vua thuốc lớn trí tuệ Như Lai lại có tên khác là căn kiên cố bất hoại. Vì sao? Vì chẳng bỏ chẳng đoạn các hạnh Bồ-tát, cho nên rễ ấy tên là Bất hoại. Cây vua thuốc lớn trí tuệ Như Lai đó lúc mới mọc rễ thì tất cả Bồ-tát đều phát sinh rễ đại Từ bi, chưa từng lìa bỏ tất cả chúng sinh. Lúc cây mới sinh ra thân thì tất cả Bồ-tát đều sinh trưởng thân tâm chính trực kiên cố tinh tấn. Lúc mới sinh ra cành thì tất cả Bồ-

tát sinh trưởng tất cả cành Ba-la-mật. Lúc mới sinh lá thì tất cả Bồ-tát sinh trưởng tất cả lá công đức Đầu-đà, oai nghi tịnh giới. Lúc mới sinh hoa thì tất cả Bồ-tát nở hoa căn lành tướng tốt trang nghiêm. Lúc mới sinh trái thì tất cả Bồ-tát được quả Vô sinh nhẫn được Phật thọ ký.

Này Phật tử! Cây vua thuốc lớn trí tuệ Như Lai chỉ trừ hai chỗ chẳng sinh trưởng được là Niết-bàn của Thanh văn, Duyên giác, hố sâu địa ngục và các phạm giới, tà kiến, tham trước, phi pháp khí... là cây Như Lai chẳng phải chẳng sinh trưởng được. Còn lại tất cả người được nhận sự giáo hóa thích ứng khác đều sinh trưởng hết mà cây vua thuốc lớn trí tuệ Như Lai chẳng tăng chẳng giảm.

Này Phật tử! Đó là thắng hạnh thứ bảy của Đại Bồ-tát thấy biết tâm Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Lại nữa, này Phật tử! ví như khi hỏa kiếp khởi lên thì tất cả vạn hữu nơi đại địa, cỏ cây, núi Kim cang vi... trong tam thiên đại thiên thế giới đều bị thiêu rụi hết không còn. Giả sử có một người nếu lấy cỏ khô quấn vào thân rồi gieo mình vào trong lửa đó thì người ấy chẳng cháy được chăng?

Đáp rằng:

–Không vậy, không gì mà chẳng cháy hết!

Này Phật tử! Người đó gieo mình vào cỏ thì còn có thể chẳng cháy hết. Trí tuệ Như Lai đối với tất cả chúng sinh, tất cả cõi Phật, tất cả kiếp số, tất cả các pháp... không gì chẳng biết hết. Nếu có điều gì chẳng biết là không thể có như vậy. Vì sao? Vì trí tuệ Như Lai chẳng thể phá hoại, sáng rõ hết tất cả.

Này Phật tử! Đó là thắng hạnh thứ tám của Đại Bồ-tát thấy biết tâm Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Lại nữa, này Phật tử! Ví như khi phong tai hủy hoại thế giới có gió lớn khởi lên tên là Hoại tán, nó có thể phá hoại hết núi Kim cương vi... tất cả vạn vật của tam thiên đại thiên thế giới.

Lúc bấy giờ, bên ngoài tam thiên đại thiên thế giới lại có gió lớn tên là Chương hoại tán phong tai, nó chẳng cho phong tai lan đến phương khác.

Này Phật tử! Nếu không có thứ gió chương này thì mười phương vô lượng, vô biên a-tăng-kỳ thế giới không đâu chẳng bị tan diệt. Cũng vậy, Đức Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác có gió đại Trí tên là Tán diệt nhất thiết phiền não. Gió ấy có thể diệt tận tất cả phiền não tập khí của Bồ-tát. Đức Như Lai lại có gió phương tiện trí thiện xảo, nó có thể hộ trì tất cả Bồ-tát khiến cho chẳng tận diệt rốt ráo, chẳng rơi vào Thanh văn, Bích-chi-phật địa. Đại Bồ-tát được sức gió trí phương tiện xảo diệu này nên có thể qua khỏi Thanh văn, Bích-chi-phật địa, rốt ráo Phật địa.

Này Phật tử! Đó là thắng hạnh thứ chín của Đại Bồ-tát thấy biết tâm Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Lại nữa, này Phật tử! Trí tuệ Như Lai không đâu chẳng đến. Vì sao? Vì không có chúng sinh, không thân chúng sinh, trí tuệ Như Lai chẳng đầy đủ, chỉ chúng sinh điên đảo chẳng biết trí Như Lai, xa lìa điên đảo, khởi lên Nhất thiết trí, Vô sư trí, Vô ngại trí.

Này Phật tử! Ví như có một quyển kinh như một tam thiên đại thiên thế giới thì tất cả những gì của đại thiên thế giới không gì chẳng ghi chép. Kinh đó nếu bằng hai ngàn thế giới thì ghi hết việc trong hai ngàn thế giới, bằng tiểu thiên thế giới thì ghi hết việc trong tiểu thiên thế giới, bằng bốn thiên hạ thì ghi hết việc trong bốn thiên hạ, bằng núi Tu-di sơn vương thì ghi hết việc của núi Tu-di sơn vương, bằng cung điện Địa thiên thì

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

ghi hết việc trong cung điện Địa thiên, bằng cung trời Dục thì ghi hết việc trong cung điện trời Dục, bằng cung trời Sắc giới thì ghi hết việc trong cung điện trời Sắc, nếu kinh đó bằng cung trời Vô sắc thì ghi hết việc trong cung điện trời Vô sắc. Quyển kinh bằng tam thiên đại thiên thế giới kia ở bên trong một vi trần, tất cả vi trần cũng như vậy. Khi ấy có một người xuất hiện ở đời, trí tuệ thông đạt, thành tựu đầy đủ Thiên nhãn thanh tịnh, nhìn thấy quyển kinh này ở bên trong vi trần thì nghĩ như vậy: “Tại sao quyển kinh rộng lớn như thế này ở bên trong vi trần mà chẳng làm lợi ích cho chúng sinh như vậy? Ta phải siêng năng làm các phương tiện phá hủy vi trần đó đem quyển kinh này ra để làm nhiều lợi ích cho chúng sinh.”

Lúc bấy giờ, người đó liền làm các phương tiện phá hoại vi trần đem quyển kinh này ra làm lợi ích cho chúng sinh.

Này Phật tử! Trí tuệ Như Lai, trí tuệ vô tướng, trí tuệ vô ngại đầy đủ ở trong thân của chúng sinh, chỉ vì chúng ngu si, vọng tưởng điên đảo che lấp chẳng biết, chẳng thấy, chẳng sinh lòng tin.

Bấy giờ, Đức Như Lai dùng Thiên nhãn thanh tịnh không chướng ngại quán sát tất cả chúng sinh. Quan sát rồi nói rằng:

–Lạ thay, lạ thay! Tại sao đầy đủ trí tuệ Như Lai ở trong thân mà chúng sinh chẳng thấy biết! Ta sẽ dạy bảo chúng sinh đó giác ngộ đạo Thánh, khiến mãi lìa khỏi vọng tưởng điên đảo như bản trời buộc, thấy đầy đủ trí tuệ Như Lai ở bên trong thân cùng với Phật không khác.

Đức Như Lai tức thời dạy bảo chúng sinh đó tu tám Chánh đạo, lìa bỏ hư vọng điên đảo. Lìa khỏi điên đảo rồi thấy Như Lai trí bình đẳng với Như Lai, đồng làm nhiều lợi ích cho chúng sinh.

Này Phật tử! Đó là thắng hạnh thứ mười của Đại Bồ-tát thấy biết tâm Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Này Phật tử! Đại Bồ-tát có vô lượng, vô số những hạnh thắng diệu thấy biết tâm Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác như vậy.

Bấy giờ, Bồ-tát Phổ Hiền muốn một lần nữa làm sáng tỏ ý nghĩa này, dùng kệ khen rằng:

*Muốn biết tâm Như Lai
Phải thông trí Tối thắng
Trí Như Lai vô lượng
Tâm Tối thắng cũng vậy.
Các thế giới mười phương
Tất cả loại chúng sinh
Đều nương ở hư không
Hư không không chỗ nương.
Trong tất cả pháp giới
Chúng sinh đủ thứ vui
Trí thuật xảo phương tiện
Nương trí Phật khởi lên.
Tất cả những trí tuệ
Đều nương trí Thiện Thệ
Trí Như Lai Tối Thắng
Vắng lặng không chỗ nương.*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Thừa Thanh văn, Duyên giác
Quả trí tuệ giải thoát
Đều từ pháp giới khởi
Pháp giới không giảm, tăng.
Trí Tối thắng như vậy
Nhất thiết trí khởi lên
Trí Hữu học, Vô học
Rõ biết trí hữu, vô.
Trí Vô thượng Thiện Thệ
Sinh ra Nhất thiết trí
Chẳng sinh, chẳng không sinh
Đều không tăng, không giảm.
Như nước trong biển cả
Thấm nhuần tất cả đất
Chúng sinh phương tiện khéo
Tìm nước đâu chẳng được.
Biển lớn không nghĩ rằng:
“Ta cho chúng sinh nước”
Biển lớn không giảm, tăng
Phương tiện tìm đều được.
Những thế giới mười phương
Tất cả loài quần sinh
Biển trí tuệ Thiện Thệ
Đều có thể thấm nhuần.
Mỗi một phương tiện siêng
Tu tập các pháp môn,
Tất cả người tu hành
Chóng được ánh trí tuệ.
Như Long vương Ta-già
Có bốn ngọc diệu bảo
Giấu kín trong kho báu
Chúng sinh không thể thấy,
Khởi vuông rất xinh đẹp
Thường ở nơi biển lớn,
Nhờ bốn ma-ni này
Sinh ra tất cả báu.
Bốn trí của Tối Thắng
Vô lượng chẳng thể nói
Sinh ra tất cả chúng
Vô lượng các trí tuệ.
An trú tạng Đại thừa
Vô lượng đức trang nghiêm
Trừ Bồ-tát thọ ký
Tất cả không thể thấy.
Ví như trong biển lớn

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Có bốn ma-ni bảo
Ánh sáng nóng phi thường
Làm tiêu nước biển lớn
Nếu không bốn báu này
Trời đất đều chìm đắm,
Biển lớn không giảm tăng
Bốn châu đều an trụ.
Bốn trí của Như Lai
Vô lượng chẳng thể nói
Ngăn chặn các Bồ-tát
Làn sóng bất thiện căn.
Tất cả ba thế gian
Dục, Sắc, Vô sắc giới
Lìa ngã và ngã sở
An trụ ở hư không.
Trí Thiệt Thệ cũng vậy
Gốc rễ Nhất thiết trí,
Học, Vô học, Thanh văn,
Và những trí Duyên giác,
Bồ-tát lợi ích khắp
Trí thậm thâm vô lượng
Đều nương trí Như Lai
Trí Phật không chỗ nương.
Như đỉnh núi Tuyết đó
Có cây đại dược vương
Tên “Chẳng sinh từ rễ
Chẳng không từ rễ sinh”
Do cây vua thuốc ấy
Là nhân duyên sinh trưởng.
Nó sinh ra tất cả
Rừng cây Diêm-phù-đề
Khi cây đó sinh rễ
Thì rễ các cây sinh,
Thân, cành, lá, hoa, quả
Tất cả cũng như thế.
Trí thanh tịnh thậm thâm
Sinh trong Như Lai tánh
Nhờ nương trí Như Lai
Sinh ra trí tu hành
Tất cả hạnh Bồ-tát
Vô lượng các công đức.
Thọ vương trí Như Lai
Sinh đất tâm bình đẳng
Ví như khi kiếp tận
Đại hỏa tai bùng cháy

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Có người ném cỏ khô
Còn chưa thể cháy hết.
Trí Thiện Thệ thanh tịnh
Không lường, không biên giới
Có thể phân biệt rõ
Chúng sinh khắp ba đời.
Lại biết tất cả kiếp
Tất cả các cõi Phật
Vô lượng pháp như vậy
Như Lai rõ biết hết.
Ví như khi kiếp tận
Phong tai tên Hoại tán
Có thể phá đại địa
Tu-di và Kim cang.
Ngoài cõi có gió nổi
Tên là Chướng Tán Hóa
Nếu không có gió đó
Mười phương bị hoại diệt
Đấng Thập Lực cũng vậy
Gió trí tuệ vô lượng
Có thể diệt tan hết
Các phiền não Bồ-tát.
Trí phương tiện Như Lai
Bảo hộ các Bồ-tát
Vượt Duyên giác, Thanh văn
An trụ Như Lai địa.
Ví như trong vi trần
Có một quyển kinh lớn
Bằng thế giới ba ngàn
Không lợi ích quần sinh.
Có một người lúc ấy
Xuất hiện ở thế gian
Phá bụi cho kinh hiện
Lợi ích cả thế gian.
Trí Như Lai cũng vậy
Chúng sinh đều có đủ
Vọng tưởng điên đảo che
Chúng sinh chẳng thấy biết.
Như Lai dạy chúng sinh
Tu tập tám Thánh đạo
Trừ diệt tất cả chướng
Rốt ráo thành Bồ-đề.*

Này Phật tử! Sao gọi là Đại Bồ-tát thấy biết cảnh giới của Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác?

Đại Bồ-tát này thành tựu trí tuệ vô lượng, vô biên vô ngại, biết tất cả chúng sinh

chính là cảnh giới Như Lai. Tất cả thế gian, tất cả cõi, tất cả pháp, tất cả hạnh chúng sinh, cảnh giới Như như chẳng hoại, cảnh giới pháp giới vô ngại, cảnh giới vô tế thật tế, cảnh giới hư không vô lượng, cảnh giới phi cảnh giới.... chính là cảnh giới Như Lai.

Này Phật tử! Vì tất cả chúng sinh vô lượng, cảnh giới Như Lai vô lượng, tất cả thế gian vô lượng nên cảnh giới Như Lai vô lượng cho đến vì cảnh giới phi cảnh giới vô lượng nên cảnh giới Như Lai vô lượng, phi cảnh giới đến tất cả chỗ mà không chỗ đến, cảnh giới Như Lai cũng lại như vậy.

Này Phật tử! Đại Bồ-tát biết cảnh giới của tâm chính là cảnh giới Như Lai. Như cảnh giới của tâm vô lượng cảnh giới Như Lai vô lượng. Vì sao? Vì tùy tâm vô lượng nên sinh ra trí tuệ cũng như vậy.

Này Phật tử! Ví như rồng lớn tùy theo tâm mà tuôn mưa xuống, mưa chẳng từ trong cũng chẳng từ ngoài. Cảnh giới Như Lai cũng như vậy, tùy theo sở niệm của tâm mà ở trong từng niệm, từng niệm sinh ra trí vô lượng, không thể nghĩ bàn, những trí tuệ đó đều không có chỗ đến.

Này Phật tử! Tất cả nước biển lớn đều từ tâm nguyện của Long vương khởi lên. Biển trí của Như Lai cũng như vậy đều khởi lên từ sức đại nguyện.

Này Phật tử! Biển trí của Như Lai vô lượng, vô biên, chẳng thể nói hết, chẳng thể nghĩ bàn. Ta nói ví dụ nhỏ, nay các ông hãy lắng nghe! Này Phật tử! Bên trong cõi Diêm-phù-đề này chảy ra hai ngàn năm trăm dòng sông, chúng đều chảy vào biển lớn; bên trong cõi Câu-gia-ni chảy ra năm ngàn dòng sông, chúng đều chảy vào biển lớn; bên trong cõi Phất-bà-đề chảy ra tám ngàn bốn trăm dòng sông, chúng đều chảy vào biển lớn; bên trong cõi Uất-đan-việt chảy ra một vạn dòng sông, chúng đều chảy vào biển lớn.

Này Phật tử! Bên trong bốn thiên hạ này, có hai vạn năm ngàn chín trăm dòng sông đều chảy vào biển lớn. Này Phật tử! Ý ông thế nào? Số nước này nhiều hay ít?

Phật tử đáp rằng:

–Rất nhiều!

Này Phật tử! Lại có mười vua rồng Quang Minh mưa xuống trong biển lớn nhiều hơn số nước những dòng sông trước đó; có trăm vua rồng Quang Minh mưa xuống trong biển lớn lại hơn số nước mười rồng trước đó; có vua rồng Đại Trang Nghiêm mưa xuống trong biển lớn lại hơn số nước trước đó; có vua rồng Ma-na-tư mưa xuống trong biển lớn lại hơn số nước trước đó; có vua rồng Đại Lô mưa xuống trong biển lớn lại hơn số nước trước đó; có vua rồng Nan-đà-bạt-nan-đà mưa xuống trong biển lớn lại hơn số nước trước đó; có vô lượng vua rồng Quang Minh mưa xuống trong biển lớn lại hơn số nước trước đó; có vua rồng Lưu Chú Bất Đoạn mưa xuống trong biển lớn lại hơn số nước trước đó; có vua rồng Đại Thắng mưa xuống trong biển lớn lại hơn số nước trước đó; có vua rồng Kim Cang Quang Minh mưa xuống trong biển lớn lại hơn số nước trước đó.

Này Phật tử! Tám mươi ức vua rồng như vậy đều mưa xuống trong biển lớn, tuấn tự hơn số nước trước. Thái tử Long vương Ta-già-la tên là Phật Sinh mưa xuống trong biển lớn lại hơn số nước trước.

Này Phật tử! Mười vua rồng Quang Minh kia trụ ở ao sâu tuôn nước vào biển lớn lại hơn số nước trước đó. Trăm vua rồng Quang Minh trụ ở ao sâu tuôn nước vào biển lớn lại hơn trước đó. Vua rồng Đại Trang Nghiêm trụ ở ao sâu tuôn nước vào biển lớn lại hơn trước đó. Vua rồng Ba-na-tư trụ ở ao sâu tuôn nước vào biển lớn lại hơn trước

đó. Vua rồng Đại Lôì trụ ở ao sâu tuôn nước vào biển lớn lại hơn trước đó. Vua rồng Nan-đà-bạt-nan-đà trụ ở ao sâu tuôn nước vào biển lớn lại hơn trước đó. Vua rồng vô lượng Quang Minh trụ ở ao sâu tuôn nước vào biển lớn lại hơn trước đó. Vua rồng Lưu Chú Bất Đoạn trụ ở ao sâu tuôn nước vào biển lớn lại hơn trước đó. Vua rồng Đại Thắng trụ ở ao sâu tuôn nước vào biển lớn lại hơn trước đó. Vua rồng Kim cương Quang Minh trụ ở ao sâu tuôn nước vào biển lớn lại hơn trước đó. Nói rộng ra như vậy, cho đến thái tử của vua rồng Ta-già-la trụ ở ao sâu tuôn nước vào biển lớn lại hơn trước đó.

Này Phật tử! Như mười vua rồng đó và tám mươi ức vua rồng cho đến thái tử của vua rồng Ta-già-la mưa vào biển lớn, và cả những rồng ở ao sâu ấy đều chẳng bì kịp vua rồng Ta-già-la mưa xuống biển lớn. Vua rồng Ta-già-la trụ ở ao sâu tuôn nước vào biển lớn lại hơn gấp bội trước đó. Nước tuôn trào đó màu xanh lưu ly tràn đầy biển lớn. Sự tuôn trào đó đúng lúc nên nước biển lên xuống chẳng mất.

Này Phật tử! Nước biển lớn như vậy vô lượng, trân bảo vô lượng, chúng sinh vô lượng, đại địa vô lượng, này Phật tử! Ý ông thế nào? Nước biển lớn ấy là vô lượng chăng?

Phật tử đáp:

–Thật vậy, nước ấy sâu rộng chẳng thể lấy gì ví dụ được!

Này Phật tử! Nước biển sâu rộng vô lượng như vậy mà đối với biển trí vô lượng của Như Lai thì trăm phần chẳng bằng một, cho đến chẳng thể lấy gì làm ví dụ được, chỉ tùy theo sự ứng hóa mà lấy làm ví dụ thôi.

Này Phật tử! Đại Bồ-tát thấy biết biển trí của Như Lai sâu rộng vô lượng từ lúc mới phát tâm cho đến lúc chẳng đoạn vô lượng hạnh Bồ-tát; thấy biết đạo phẩm báu vô lượng chẳng đoạn tuyệt Tam bảo; nên thấy biết vô lượng chúng sinh vui mừng nuôi lớn tất cả Thanh văn, Học, Vô học và Duyên giác; thấy biết đại địa vô lượng, từ Hoan hỷ địa cho đến Cửu cánh vô ngại trí địa vậy.

Này Phật tử! Đó là Đại Bồ-tát thấy biết cảnh giới vô lượng của Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác, lợi ích tất cả chúng sinh, vô lượng trí tuệ như vậy.

Bấy giờ, Bồ-tát Phổ Hiền muốn một lần nữa làm sáng tỏ ý nghĩa này, dùng kệ khen rằng:

*Cảnh giới sạch, lia bản
Vô lượng chẳng thể nói
Do nguyện lực thù thắng
Tất cả không thể lường.
Ví như cảnh giới tâm
Vô lượng không biên giới
Tất cả Đấng Thập Lực
Cảnh giới cũng như vậy.
Ví như Đại Long vương
Chẳng lia khỏi chỗ ở
Nhờ dùng tâm nguyện lực
Mưa ấy không thể lường.
Mưa không từ đâu đến
Chỗ để đi cũng không
Do nguyện lực Long vương*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Tùy tâm muta vô lượng.
Tất cả cõi mười phương
Thập lực cũng như vậy
Vốn không từ đâu đến
Đi cũng không chỗ đến.
Các cảnh giới vô lượng
Đều từ tâm duyên khởi,
Tất cả các pháp giới
Đều vào một đường lông.
Ví như nước biển lớn
Vô lượng không biên giới
Chúng sinh và trần bảo,
Đại địa cũng vô lượng
Nước biển thường trong sáng
Đều cùng một vị đồng
Tùy chúng sinh thọ dụng
Vị ấy đều chẳng đồng.
Tối thắng cũng như vậy
Biển trí tuệ vô lượng.
Vì Tam bảo tối thắng
Cho nên báu vô lượng
Thanh văn, Học, Vô học
Bích-chi-phật vô lượng
Tu đủ đạo Vô thượng
Nên nói địa vô lượng.*

Này Phật tử! Sao gọi là Đại Bồ-tát thấy biết hạnh của Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác?

Đại Bồ-tát này thấy biết hạnh vô ngại, hạnh Như như Như Lai chính là hạnh Như như Như Lai quá khứ chẳng diệt, vị lai chẳng sinh, hiện tại chẳng khởi. Hạnh Như Lai cũng như vậy, chẳng diệt, chẳng sinh, chẳng khởi.

Này Phật tử! Ví như pháp giới vô lượng, không ràng buộc. Vì sao? Vì pháp giới không thân, hạnh Như Lai cũng như vậy, vô lượng, không ràng buộc. Vì sao? Vì hạnh Như Lai không thân.

Này Phật tử! Ví như chim bay ở hư không trải qua trăm ngàn năm, chỗ đã đi qua chẳng thể đo lường. Vì sao? Vì hư không không biên giới. Hạnh của Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác cũng như vậy. Giả sử có người, ở trong trăm ngàn ức na-do-tha kiếp, phân biệt giải nói hạnh của Như Lai thì điều đã giải nói không thể hạn lượng, điều chưa giải nói cũng chẳng thể đo lường. Vì sao? Vì hạnh Như Lai không giới hạn vậy.

Này Phật tử! Đức Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác trụ ở chỗ Như Lai trụ, vì không chỗ trụ mà có thể khắp vì tất cả chúng sinh mà thị hiện hạnh Như Lai để mở lối dẫn đường. Chúng sinh thấy rồi thì có thể vượt qua tất cả những đạo chướng ngại.

Này Phật tử! Ví như vua chim Kim sí điểu bay trên hư không, an trụ ở hư không, dùng ánh mắt thanh tịnh quán sát cung điện vua rồng ở biển lớn. Bằng sức phẫn chấn dũng mãnh vua chim dùng cánh phải cánh trái rẽ nước biển đều khiến cho tách làm hai, để biết rồng nam, rồng nữ mạng nào đã hết thì tóm lấy chúng. Vua chim Kim sí điểu

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác cũng như vậy, vua chim an trụ ở trong hư không, dùng mắt thanh tịnh quan sát tất cả chúng sinh trong các cung điện ở pháp giới. Nếu có người căn lành đã thành thực thì bằng mười Lực phấn chấn dừng mãi dùng hai cánh Chỉ, Quán làm rẽ nước biển sinh tử khát ái, rồi tùy theo sở thích ứng của chúng mà đem ra khỏi biển sinh tử, diệt trừ tất cả vọng tưởng điên đảo, đặt yên ở hạnh vô ngại Như Lai.

Này Phật tử! Ví như mặt trời, mặt trăng đi giáp hư không mà chẳng nghĩ rằng: “Ta đi trên hư không, từ đâu ta đến ta đi đến đâu.”

Đức Như Lai cũng như vậy, Như Lai đi khắp giáp hư không giải thoát không ngại, phân biệt tất cả pháp giới, lợi ích tất cả chúng sinh, rộng làm Phật sự mà Như Lai chẳng nghĩ rằng: “Ta có đi có lại”.

Này Phật tử! Đại Bồ-tát dùng vô lượng, vô biên thắng hạnh như vậy để thấy biết hạnh Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Bấy giờ, Bồ-tát Phổ Hiền muốn một lần nữa làm sáng tỏ ý nghĩa này, nói kệ rằng:

*Ví như như vô tận
Không diệt cũng không sinh,
Cũng không có nơi chốn
Tìm cũng chẳng thể thấy.
Như Lai cũng như vậy
Cảnh giới chẳng thể lường,
Xa lìa cả ba đời
Tánh ấy là Như như.
Ví như các pháp giới
Phi giới, phi phi giới
Chẳng có cũng chẳng không
Chẳng lường, chẳng vô lượng.
Trì công đức như vậy
Sở hạnh chẳng thể lường,
Chẳng có cũng chẳng không
Thân ấy vốn không có.
Như chim bay hư không
Trải qua trăm ngàn năm
Chỗ đến, chỗ chưa đến
Hết thấy chẳng thể lường.
Nếu người trăm ngàn kiếp
Tuyên dương hạnh Như Lai
Điều nói, điều chưa nói
Hết thấy chẳng thể lường.
Ví như Kim sí điểu
An trụ ở hư không
Quán sát cung Long vương
Túm lấy nam nữ ấy.
Đấng Thập Lực cũng vậy
An trú hạnh Như Lai
Giúp kẻ căn thuận thực*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Ra khỏi biển phiền não.
Ví như tịnh nhật nguyệt
Đi giáp cõi hư không,
An vui tất cả chúng
Chẳng nghĩ: “Ta làm vậy”.
Như Lai cũng như thế
Du hành các pháp giới
Độ thoát tất cả chúng
Chẳng nghĩ: “Ta độ sinh”.*

Này Phật tử! Sao gọi là Đại Bồ-tát thấy biết Bồ-đề Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác?

Đại Bồ-tát thấy biết Bồ-đề thì hiểu rõ tất cả nghĩa, diệt trừ nghi hoặc, giác ngộ chẳng hai, không tưởng, không hạnh, không thoái, vô lượng, không biên, không trói, không mở, xa lìa hai biên, biết xứ chẳng phải xứ, biết tất cả chữ, tất cả pháp ngữ ngôn, biết sự biến hoạt tâm và tâm sở tất cả chúng sinh, biết tập tánh phiền não của tất cả căn. Ở trong một niệm, Bồ-tát này biết hết tất cả các pháp ba đời.

Này Phật tử! Ví như biển lớn là ấn của sắc tượng tất cả chúng sinh, cho nên biển lớn có tên gọi là ấn. Bồ-đề của Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác cũng như vậy. Tâm niệm, các căn của tất cả chúng sinh hiện ở trong Bồ-đề mà không có chỗ hiện nên nói Như Lai là Nhất Thiết Giác.

Này Phật tử! Bồ-đề tất cả chư Phật, tất cả văn tự đã chẳng thể ghi nhớ, tất cả ngôn ngữ đã chẳng thể nói, không gì có thể lấy làm ví dụ, chỉ tùy theo căn cơ đối tượng mà Như Lai phân biệt diễn nói cho họ.

Này Phật tử! Khi Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác thành Bồ-đề trụ ở phương tiện của Phật thì được các thân tất cả chúng sinh, được thân bằng tất cả pháp, được thân bằng tất cả cõi, được thân bằng tất cả ba đời, được thân bằng tất cả Như Lai, được thân bằng tất cả chư Phật, được thân bằng tất cả ngữ ngôn, được thân bằng tất cả pháp giới, được thân bằng hư không giới, được thân bằng pháp giới vô ngại, được sinh ra thân vô lượng giới, được thân tất cả hành giới, được thân Tịch diệt Niết-bàn giới.

Này Phật tử! Tùy theo sự được thân của Như Lai mà sẽ biết âm thanh và tâm không ngại cũng lại như vậy. Như Lai đầy đủ ba thứ thanh tịnh vô lượng như vậy.

Này Phật tử! Trong thân Như Lai thấy hết tất cả chúng sinh phát tâm Bồ-đề, tu Bồ-tát hạnh, thành Đẳng chánh giác cho đến thấy tất cả chúng sinh tịch diệt Niết-bàn cũng như vậy, đều là một tánh vì vô tánh; không tưởng, không tận và không sinh, không diệt, vì ngã chẳng phải tánh ngã, chúng sinh chẳng phải tánh chúng sinh, giác không chỗ giác, pháp giới không tự tánh, bình đẳng giác tất cả vô tánh, vô tận trí, tự nhiên trí như vậy. Tất cả Như Lai Từ bi vô cùng độ thoát chúng sinh.

Này Phật tử! Ví như hư không, thế giới hoặc thành hoặc bại, thường không thêm bớt. Vì sao? Vì hư không không sinh không diệt. Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác, Bồ-đề hoặc thành hoặc chưa thành, thường không thêm không bớt, một tánh không tánh lìa bỏ mọi tánh.

Này Phật tử! Giả sử có người xuất hiện ở đời, họ có thể hóa ra tâm nhiều như cát sông Hằng. Mỗi một tâm của người ấy đều có thể hóa ra hằng sa Như Lai không sắc không hình. Cứ như vậy trong hằng sa kiếp, thường hóa chẳng dứt. Ý ông thế nào? Người đó hóa ra Như Lai có nhiều lắm không?

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Đáp rằng:

–Tôi biết ý Ngài! Hóa hoặc chẳng hóa như nhau không có khác!

Hay thay, hay thay! Giả sử tất cả chúng sinh ở trong một niệm, đều thành Chánh giác, thành hoặc chưa thành đều bình đẳng. Vì sao? Vì Bồ-đề không tánh, không tăng, không giảm. Bồ-đề Như Lai đều là một tánh, đó là vô tánh.

Này Phật tử! Đó là Đại Bồ-tát thấy biết Bồ-đề Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Này Phật tử! Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác thành Chánh giác rồi thì có Chánh thọ Tam-muội tên là Thiện giác. Được Chánh thọ Tam-muội rồi thì được số thân Bồ-đề ngang bằng với thân tất cả chúng sinh. Một Tam-muội như thế thì tất cả Tam-muội, tất cả pháp môn cũng như vậy.

Này Phật tử! Đó là Đại Bồ-tát thấy biết thân Bồ-đề Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác.

Lại nữa, này Phật tử! Đại Bồ-tát ở trong một sợi lông, biết hết thân Như Lai ngang bằng tất cả chúng sinh. Một sợi lông như thế thì tất cả sợi lông, tất cả xứ pháp giới cũng như vậy. Vì sao? Vì thân Bồ-đề Như Lai không đâu chẳng đến, không đâu chẳng có vậy. Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác khi xưa cầu Bồ-đề, cần tu tinh tấn, đến dưới gốc cây Bồ-đề đạo tràng, ngôi tòa Sư tử, thành Tối chánh giác, rốt ráo Bồ-đề.

Lại nữa, này Phật tử! Đại Bồ-tát này tự biết trong thân đều có tất cả chư Phật Bồ-đề. Vì sao? Vì lòng Bồ-tát đó chẳng xa lìa khỏi Bồ-đề của tất cả Như Lai. Tự tâm Bồ-tát như thế thì trong lòng tất cả chúng sinh cũng như vậy, chúng vô lượng, vô biên, vô xứ không đâu chẳng có, chẳng thể phá hoại, chẳng thể nghĩ bàn.

Này Phật tử! Đại Bồ-tát dùng pháp môn phương tiện vô lượng, vô biên, vô số chẳng thể nghĩ bàn để thấy biết Bồ-đề Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác như vậy.

Bấy giờ, ngài Bồ-tát Phổ Hiền muốn một lần nữa làm sáng tỏ ý nghĩa này, dùng kệ khen rằng:

*Bồ-đề chẳng hai pháp
Xa lìa cả hai bên
Trừ diệt tất cả ác
Bình đẳng giác các pháp.
Rõ thấu tất cả pháp
Hết thấy như hư không
Phi ngã, phi vô ngã
Đẳng Giác tất cả pháp.
Ví như những biển lớn
Tất cả loài chúng sinh
Sắc tượng đều hiển hiện
Nên nói tất cả ấn.
Trong mười phương thế giới
Tất cả loài chúng sinh
Biển Bồ-đề Vô thượng
Không pháp nào chẳng hiện.
Ví như tánh hư không
Khi thế giới thành hoại,*

*Đã thành hoặc chưa thành
Hư không không giảm, tăng.
Đấng Tối Thắng cũng vậy,
Đạo Bồ-đề Vô thượng
Hoặc giác hoặc chưa giác
Một tánh cũng vô tánh.
Ví như vô lượng kiếp
Niệm niệm hóa chư Phật,
Hoặc hóa hoặc chẳng hóa
Đều bình đẳng không khác.
Giả sử mọi chúng sinh
Một lúc thành Chánh giác
Thành hay chưa thành tựu
Bồ-đề không giảm, tăng.
Tối thắng có Tam-muội
Tên gọi là Thiện giác,
Đạo tràng thành Bồ-đề
Chứng được Tam-muội này.
Phóng khắp vô lượng quang
Khiến tất cả sinh chúng
Trừ diệt mọi tối tăm
Khai ngộ các quần sinh
Tất cả kiếp ba đời
Cõi Phật và các pháp
Tâm, tâm pháp, các căn
Tất cả pháp hư vọng.
Ở trong một Phật thân
Pháp này đều hiện hết,
Cho nên nói Bồ-đề
Vô lượng không bờ cõi.*

Này Phật tử! Sao gọi là Đại Bồ-tát thấy biết Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác chuyển bánh xe pháp?

Đại Bồ-tát thấy biết tất cả nguyện của Như Lai, tất cả các pháp chuyển không chỗ chuyển, vốn không chỗ khởi, ba chuyển tròn đầy đều là thanh tịnh, có thể xa lìa hết tất cả tà kiến, xa lìa dục tế phi tế, tất cả các pháp như hư không tế, chẳng thể nói, vì tánh của các pháp tịch diệt Niết-bàn. Đại Bồ-tát thấy biết tất cả văn tự, tất cả pháp ngữ ngôn đều chuyển pháp luân. Âm thanh Như Lai không đâu chẳng đến. Bồ-tát thấy biết pháp luân như tiếng vang, vì pháp tánh chân thật. Bồ-tát thấy biết tất cả âm thanh đều là một thanh, Như Lai dùng âm thanh này mà chuyển bánh xe pháp. Phật chuyển pháp luân không có chủ thể. Bồ-tát thấy biết chuyển pháp luân vô lậu vô tận, trong ngoài không sở hữu vậy.

Này Phật tử! Ví như văn tự ở vô lượng, vô số kiếp, nói chẳng thể cùng tận. Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác chuyển bánh xe pháp chánh pháp cũng lại như vậy, tất cả văn tự, tất cả ngữ ngôn nói chẳng thể hết. Pháp luân Như Lai vào hết tất cả ngữ ngôn, văn tự mà không chỗ trụ.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Này Phật tử! Ví như văn tự đi vào hết tất cả chữ số, tất cả số sự việc, tất cả số ngữ ngôn, tất cả toán số, tất cả thế gian, xuất thế gian mà không chỗ trụ. Âm thanh Như Lai cũng như vậy, ở tất cả chỗ không đâu chẳng vào, nơi tất cả chúng sinh, tất cả pháp, tất cả nghiệp, tất cả báo, tất cả tâm cũng không chỗ trụ. Các pháp ngữ ngôn của tất cả chúng sinh đều là thuộc về âm thanh của pháp luân. Vì sao? Vì tất cả âm thanh chẳng lìa khỏi âm thanh của pháp luân vậy.

Lại nữa, này Phật tử! Đại Bồ-tát này thấy biết Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác sinh ra pháp môn Chuyển pháp luân. Những gì là Như Lai sinh ra pháp môn Chuyển pháp luân?

Đức Như Lai dùng âm thanh hiện hành của niệm niệm, tâm tâm tất cả chúng sinh vì tất cả chúng sinh mà chuyển pháp luân. Vì sao? Này Phật tử! Vì Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác có Tam-muội tên là cứu cánh vô ngại úy. Như Lai dùng Chánh thọ Tam-muội này mà chuyển pháp luân. Như Lai vào Tam-muội này rồi thì sinh ra những âm thanh của tất cả chúng sinh. Ở trong mỗi một âm thanh lại sinh ra những âm thanh của tất cả chúng sinh mà Chuyển pháp luân, khiến cho chúng sinh đều rất vui mừng.

Này Phật tử! Nếu người nào biết rõ pháp luân như vậy thì phải biết người đó thuận theo tất cả nhà của Phật, người chẳng biết như vậy thì chẳng thuận theo nhà của chư Như Lai.

Này Phật tử! Đó là Đại Bồ-tát thấy biết Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác chuyển bánh xe pháp.

Bấy giờ, Bồ-tát Phổ Hiền muốn một lần nữa làm sáng tỏ ý nghĩa này, nói kệ khen rằng:

*Như Lai chuyển pháp luân
Đến khắp cả ba đời
Chỗ chuyển không chỗ chuyển
Tìm cầu chẳng thể được.
Ví như các văn tự
Nói chẳng thể cùng tận
Thập Lực cũng như vậy
Chuyển pháp luân vô tận.
Ví như các văn tự
Đi vào tất cả số
Vào mà không chỗ vào
Pháp luân cũng như vậy.
Vào tất cả âm thanh
Vào mà không chỗ vào
Tự tánh đó cũng không
Khiến tất cả hoan hỷ
Vượt qua tất cả số
Rốt ráo thành Bồ-đề
Muốn nói nghĩa thật chân
Cho nên vào Tam-muội.
Dùng sức Tam-muội đó
Sinh âm thanh vi diệu
Ngang bằng với chúng sinh*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Mà chuyển chánh pháp luân.
Lại nữa đều ở đó
Mỗi một các âm thanh
Sinh ra vô lượng tiếng
Pháp ngôn ngữ chúng sinh.
Đấng Tự Tại không nghĩ:
“Ta phát ra âm thanh”
Tùy theo người được dạy
Mọi người đều nghe rõ.
Ví như các văn tự
Chẳng ngoài cũng chẳng trong
Vô lậu, chẳng thể tận
Cũng lại không tích tụ.
Đấng Thập Lực cũng vậy
Chuyển pháp luân thanh tịnh
Vô lậu, chẳng thể tận
Đại thân lực chư Phật.*

